Cirkev prvorodených – 3. časť

written by Drahoslav Vajda | 1. januára 2025

Ale ste pristúpili k slávnostnému zhromaždeniu a k zboru prvorodených
Židom 12:22-23

Doba vzniku Cirkvi a jej charakteristické znaky

V starozákonnej dobe Boh často povolával a zhromažďoval buď jednotlivcov alebo skupiny ľudí. Tak môžeme v Starom zákone čítať o povolaní Noeho a jeho rodiny, Abraháma, Izáka, Jakoba a nakoniec povolanie Izraela.

V Starom zákone si môžeme prečítať o vzniku nejakej „eklézie“, o zhromaždení tých, ktorí sú povolaní z doterajšieho vzťahu k svetu, aby sa stali zvláštnym Božím ľudom. Toto povolanie je sprevádzané zvláštnymi sľubmi a je spojené s vierou, službou, láskou a poslušnosťou na strane tých, ktorým je táto výzva určená.

Každý z týchto starozákonných motívov (príkladov) je nejakým spôsobom prítomný v pochopení Cirkvi, ale napriek tomu Cirkev má svoje charakteristické znaky, ktoré sa nedajú priamo vztiahnuť na starozákonné zhromaždenie a tieto ju preto vyčleňujú ako niečo nové.

Môžeme povedať, že Cirkev:

1. Je založená na Pánovi Ježišovi Kristovi

2. Za svoju existenciu vďačí Svätému Duchu

3. Má zahrňovať ľudí zo všetkých národov, ktorí sa v Božích očiach stávajú jedným novým ľudom.

Založená na Kristovi.

Prvá zmienka o Cirkvi v Novom zákone je v Matúš 16:13-21. V tejto časti sa nachádzajú dve dôležité myšlienky. Tou *prvou je,* že je tu dôraz na Petrovom vyznaní, ktoré sa sústredilo na osobu Krista, a nie na Petra samotného. Ježiš sa vyjadril, že toto poznanie sa Petrovi dostalo vďaka zvláštnemu zjaveniu. Učenie o pápežskom úrade je založené na tomto oddiele a v tomto učení sa tvrdí, že Kristus založil svoju Cirkev na Petrovi a jeho nástupcoch. V skutočnosti však gréčtina, z ktorej aj v tomto prípade musíme vychádzať a pridŕžať sa, obsahuje slovnú hračku, zakladajúcu sa na rozdiele medzi mužským a ženským rodom slova *petros*, ktoré znamená *kameň* alebo *skalu*. Grécky sa meno Peter povie „Petros“ a skala sa povie „petra“. Hoci je medzi týmito dvoma slovami zvuková podobnosť, význam je úplne iný. Petrovo meno (*Petros*, mužský rod) znamenalo „kameň“. Ale mohol to byť veľký aj malý kameň, dokonca aj malý kamienok (okruhliak, ploskáčik), ale podstatné pritom je to, že je to kameň vylomený (odlomený) z niečoho podstatne väčšieho.

Petra (ženský rod) znamenala bralo ako „kamenné podložie“, či veľká, nevylomená skala na ktorej sa dá postaviť budova. Takže daný oddiel v skutočnosti hovorí: „Ty si, Peter (Petros) malým úlomkom kameňa, ktorý je pevný (aspoň v tomto tvojom vyznaní je to tak), ale si len kamienok (ploskáčik), ktorým sa dá ľahko pohnúť. Ja som naopak živá a pevná skala vekov (kamenné bralo, kompaktné veľké kamenné podložie – teda *petra*) a na tomto pevnom a nepohnuteľnom základe, na ktorý ukazuje tvoje vyznanie, zbudujem svoju Cirkev“. A tu je teda povedané, že pravým základom Cirkvi musí byť

len Ježiš. Peter sa nikde vo svojich neskorších novozákonných listoch ani slovom nezmienil o tom, že by on mal byť základom Cirkvi. Aj on, a aj iní novozákonní pisatelia hovoria o tom, že základom Cirkvi je Ježiš Kristus. *„...nech vám je všetkým známe aj všetkému ľudu izraelskému, že menom Ježiša Krista, toho Nazaretského, ktorého ste vy ukrižovali, ktorého Boh vzkriesil z mŕtvych, tým tento tu stojí zdravý pred vami. To je ten kameň, opovrhnutý vami staviteľmi, ktorý sa stal hlavou uhla. A nieto v inom nikom spasenia, lebo ani nieto iného mena pod nebom, ktoré by bolo bývalo dané niekomu medzi ľuďmi, v ktorom by sme mali byť spasení"* (z kázne apoštola Petra, Skutky 4:10-12). *„Lebo iný základ nemôže nikto položiť mimo toho, ktorý je položený, ktorým je Ježiš Kristus"* (1. Korintským 3:11). *„...vybudovaní na základe apoštolov a prorokov, kde je uholným* (základným) *kameňom sám Ježiš Kristus"* (Efezským 2:20).

Druhým dôležitým bodom tejto prvej zmienky o Cirkvi v Novom zákone je dôraz na dielo Ježiša Krista. Peter poukázal na Kristovu osobu, keď o ňom vyznal, že on je „Kristus, Syn živého Boha". Potom, čo Ježiš potvrdil správnosť tejto odpovede, ďalej povedal, že jeho prvotné dielo ako Mesiáša (Krista) bude dielo utrpenia a smrti. *„Odvtedy začal Ježiš ukazovať svojim učeníkom, že musí odísť do Jeruzalema a mnoho vytrpieť od starších a od najvyšších kňazov a od zákonníkov a byť zabitý a na tretí deň vstať z mŕtvych"* (Matúš 16:21). Tomu Peter nerozumel, domnieval sa, že to nie je potrebné: *„Vtedy si ho pojal Peter a začal mu dohovárať hovoriac: Milosrdne sebe, Pane; to sa ti nikdy nestane!"* (Matúš 16:22)

Takže prvou vecou, ktorú je treba o Cirkvi povedať je tá, že základom Cirkvi je osoba a dielo Pána Ježiša Krista. Cirkev je založená na Kristu. Zhromaždenie založené na akomkoľvek inom základe nie je Cirkev, nech sa nazýva akokoľvek a nech o sebe tvrdí, že Cirkvou je.

Zmocňovaná Svätým Duchom

Ďalším jedinečným charakteristickým rysom Cirkvi je to, že za svoj vznik vďačí Svätému Duchu, ktorým je tiež zmocňovaná. Cirkev nevznikla okamžite po smrti, zmŕtvychvstaním a nanebovstúpením Ježiša Krista, ale na Letnice, kedy Svätý Duch v moci zostúpil na učeníkov a spôsobil, že mnohí kladne reagovali na prvé kázanie o Ježišovi. Pán pripravil svojich učeníkov na tento príchod Svätého Ducha tým, že im prikázal, aby zostali v Jeruzaleme až do tejto chvíle. Potom mali ísť ďalej ako jeho svedkovia: *„... ale prijmete moc Svätého Ducha, ktorý príde na vás, a budete mi svedkami i v Jeruzaleme i po celom Judsku i v Samárii a tak až do poslednej končiny zeme"* (Skutky 1:8).

Svätý Duch koná pre Cirkev vo všetkých dobách a na všetkých miestach tri veci:

1. Predovšetkým, tak ako je to uvedené vo verši Skutky 1:8, zmocňuje Cirkev, aby počúvla Kristove príkazy a bola preto vo svojom poslaní účinná a on im povedal, že majú byť jeho svedkami po celom svete, počínajúc Jeruzalemom.

2. Ďalej Svätý Duch bol zoslaný, aby rozvíjal charakter Pána Ježiša Krista v jeho ľude. Máme sa mu stávať podobnými, ako nás neustále Svätý Duch premieňa ku Kristovmu obrazu: *„No, my všetci odostretou tvárou vzhliadajúc sa v sláve Pánovej sťa v zrkadle meníme sa na ten istý obraz, od slávy v slávu, ako od Ducha Pánovho"* (2. Korintským 3:18).

3. A nakoniec, pomocou Svätého Ducha je vzkriesený Kristus so svojim ľudom, aby ho v tejto dobe potešoval a viedol (Milne, str. 185).

Cirkev Ježiša Krista má byť duchovnou skutočnosťou, v ktorej sú zrejmé zjavné obdarovania Duchom Kristovým. To by malo platiť o organizovanej čiže viditeľnej cirkvi. Organizovaná „cirkev" (cirkevné zhromaždenie) nie je však totožná s neviditeľnou Cirkvou a často sa jej nedarí preukazovať tieto

charakteristické rysy Cirkvi. Napriek tomu by tieto znaky mali byť zrejmé všade, kde sa zhromažďujú skutoční veriaci v Kristovom mene; svet by mal mať možnosť pozorovať, že je na nich niečo duchovného a zvláštneho.

Zahrňuje všetkých znovuzrodených

Tretí charakteristický rys pravej Cirkvi je ten, že znovuzrodení ľudia všetkých kultúr sú privedení do jedného spoločenstva, kde všetky národné, etnické a iné bartery sú zborené, neexistujú. Kristova Cirkev, pozostávajúca zo skutočných veriacich v evanjelium a znova zrodených nie je obmedzená na nejaké miesto alebo národ. Ľudia teraz nemusia chodiť uctievať Otca ani do Jeruzalema, ani inde do chrámu. Všade tam, kde je na šírej zemi opravdivý znova zrodený, tam je zároveň skutočný chrám Hospodinov a tam je skutočné uctievanie Boha v duchu a v pravde. V dare Svätého Ducha všetkým veriacim a v spoločenstve Ducha, ktoré zahrňuje všetkých spasených a znova zrodených, je položený základ Cirkvi, ktorá už nie je obmedzená na jeden národ ako to bolo v období „pod zákonom", ale je celosvetová a univerzálna.

Táto jednota národov v rámci cirkví je daná Cirkvi Bohom (Efezským 4:3), ale je to zároveň niečo, čoho musí byť dosahované v dejinnom kontexte. Cirkev musí totiž rozvíjať bratstvo, zmysel pre rodinnú jednotu medzi tými, ku ktorým sa šíri evanjelium. Nič nezruší rozdiely medzi národmi. Národy budú existovať aj naďalej a stále. A tiež, ak tomu dobre rozumieme, nič nezruší rôzne denominácie. Ale aj napriek tomu – aj napriek skutočnosti rôznych kmeňov, národov a denominácií – môže existovať skutočná a viditeľná jednota medzi tými, ktorí vyznávajú Pána Ježiša Krista ako svojho pastiera, ktorí kráčajú a smerujú k tomu istému domovu, ktorí sú *kristovci*, čiže jeho nasledovníci.

Letnice – doba vzniku Cirkvi

Biblia označuje deň vzniku Cirkvi – deň Letníc – tak, ako je to uvedené v 2. kapitole Skutkov. V tomto dni povstala Cirkev a bola Svätým Duchom zmocnená k službe v moci. Lukáš nikdy nepoužíva výraz „eklézia" v evanjeliu, ale 24 – krát ho používa v knihe Skutkov. To zrejme naznačuje, že Lukáš neuvažuje o existencii Cirkvi pred obdobím popisovanom v knihe Skutkov.

Cirkev je svojou povahou neoddeliteľne závislá na dokonalom a dokonanom pozemskom diele Ježiša Krista (na jeho smrti, vzkriesení a nanebovstúpení) a na príchode Svätého Ducha. Cirkev bez Svätého Ducha jednoducho neexistuje. (V tejto súvislosti odporúčam pozrieť zdroj 4. *Kľúče nebeského kráľovstva*).

Cirkev vznikla v Jeruzaleme na päťdesiaty deň po vzkriesení Ježiša Krista. Po tomto dni Letníc, kedy bol vyliaty Svätý Duch na zhromaždenie veriacich v Jeruzaleme, začala Cirkev mocne šíriť evanjelium, ako povedal vzkriesený Pán v Skutkoch 1:8. Od toho dňa Cirkev stále rastie a rozrastá sa po celom svete v moci Svätého Ducha a pod jeho vedením.

Zdroje

1. Erich Sauer: *Triumf ukrižovaného*, Alef , Ostrava 1996, str. 42 – 55

2. Stanley M.Horton a kol.: *Systematická teologie*, Kresťanský život 2001, Albrechtice, str. 539 – 608

3. Charles C. Ryrie: *Základy teologie*, Biblos 1994, str. 453 – 503

4. Drahoslav Vajda: *Kľúče nebeského kráľovstva*, MSEJK, Bratislava 2005, str. 6 – 8

5. Bruce Milne: *Skúmanie pravdy*, Návrat 1992, Praha, str. 214 – 227

6. Derek Prince: *Základy viery, Kniha I* (ďalšie údaje o publikácii nie sú uvedené)

Umiestnené. 9. januára 2025